

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT

Mgr. Veronika Königová

Po stopách Slovenska - súbor pracovných listov

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Veronika Königová

Kontakt na autora UZ: ZŠ Lok, Hlavná 10, 935 38,
veronika.konig@gmail.com

Názov: **Po stopách Slovenska – súbor
pracovních listov**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Hilda Šelingerová

ISBN 978-80-565-0248-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

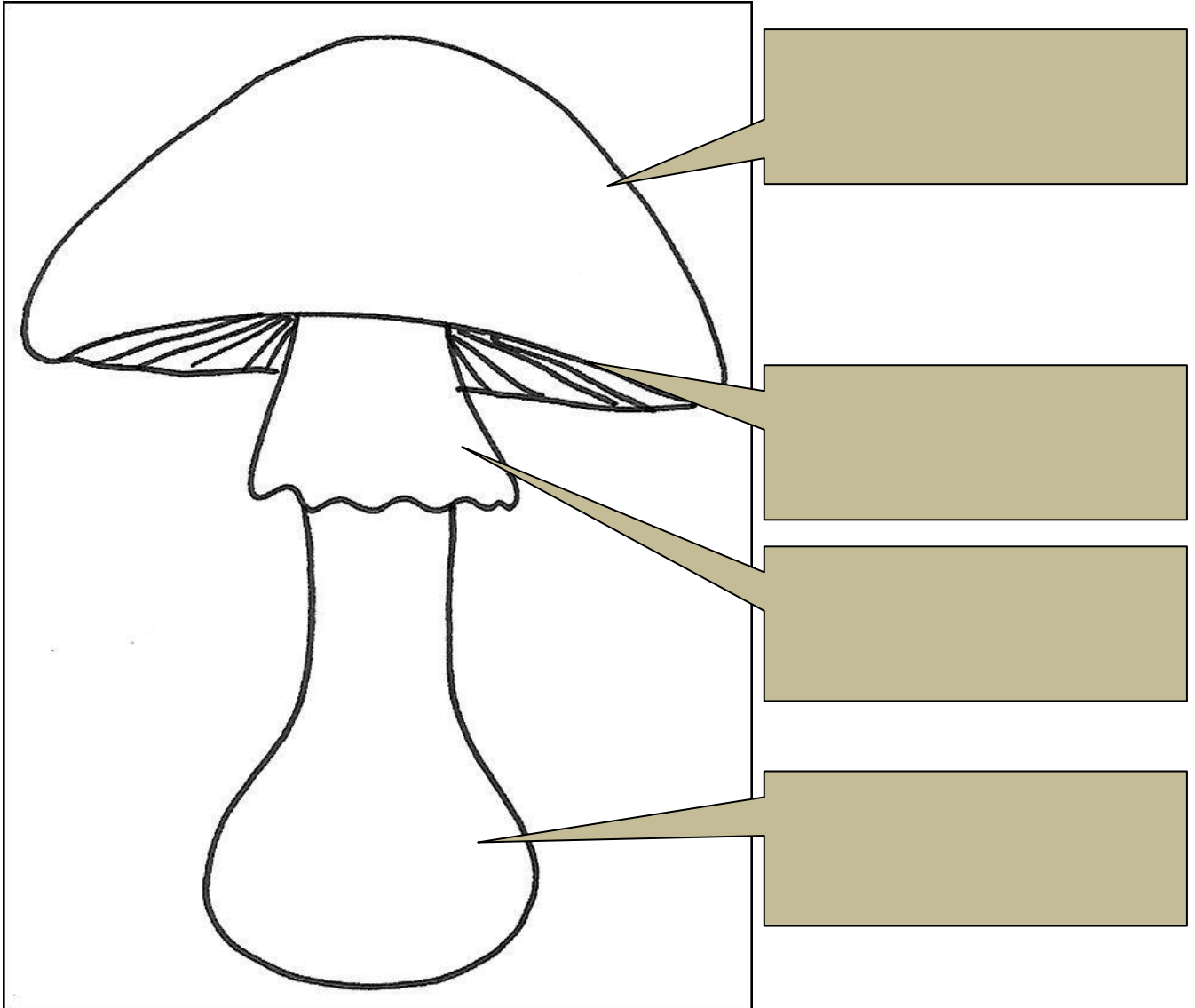
Úvod	4
Huby	5
Jedlé a jedovaté huby	6
Rastliny	7
Liečivé a jedovaté rastliny	7
Listnaté stromy	9
Ihličnaté stromy	11
Živočíchy	12
Domáce zvieratá a ich mláďatá	12
Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – lesné, poľné.....	14
Zvieratá žijúce vo voľnej vtáky, prírode – ryby.....	15
Zvieratá v ZOO	16
Moje zviera.....	17
Národné parky	18
Zákonom chránené živočíchy.....	18
Zákonom chránené rastliny.....	20
Značky v národných parkoch.....	21
Práca s mapou – orientácia v teréne	22
Orientácia v okolí	25
Doprava a dopravné značenie	25
Voda v prírode	26
Čas	27
Denný režim.....	27
Zdravie	28
Hygiena.....	28
Životné prostredie	30
Recyklácia.....	30
Použitá literatúra	31

Úvod

Súbor pracovných listov je určený k voliteľnému predmetu Poznaj a chráň. Môžu byť využité ako ilustrované poznámky k danému učivu ale hlavne k upevňovaniu a opakovaniu už naučeného učivo. Pracovné listy sú spracované hravou formou. Využité sú rôzne doplňovačky, priradovanie textu k obrázkom, tajničky. Text je spracovaný hravou formou aby ho zvládli aj slabší žiaci a hlavne žiaci z rómskeho prostredia. Pracovné listy sú dopĺňané názornými obrázkami, pre lepšiu predstavivosť a učenie sa. Hlavnou myšlienkou pre vznik pracovných listov bolo spestrenie učenia sa pre žiakov a hlavne prehĺbovanie vzťahov k prírode a svojmu okoliu.

Huby

Popíš časti hříbu a obrázok si vyfarbi:

Huby rozdeľujeme na j..... a j.....

Medzi najznámejšie jedlé huby patria hříb dubový, rýdzik, kuriatko, bedľa.

medzi najčastejšie jedovaté huby patria Muchotrávka červená, Muchotrávka tigrovaná, Muchotrávka zelená, Hříb satanský....

Jedovaté huby sú veľmi nebezpečné, preto musíme byť pri ich zbere veľmi opatrný. Nikdy nezbierame huby, ktoré nepoznáme.

Jedlé a jedovaté huby

Zorad' neposlušné písmenká

MVKACHOÁUTR
ČÁENREV

MVKACHOÁUTR
ZÁELEN

MVKACHOÁUTR
TÁGIOVNRA

HBRÍ
SÝTNASKA

..... HUBY

KORIAKUT JÉLDE

HBÍR DÝUVBO

RKÝDZI

BALED VÁYKSO

..... HUBY

Rastliny

Liečivé rastliny:

Mám zlatožlté kvety. Kvitnem od marca do mája. Rastiem na brehoch potokov. Zbierajú sa moje kvety na sušenie. Moje meno je

.....

Rastiem ako poľná bylina. Na sušenie sa používa môj kvet. Moje meno je

.....

Mám strapaté žlté kvety. Kvitnem od apríla do októbra. Z môjho peľu sa vyrába sladký med. Keď odkvitnem mám hlavičku plnú padáčikov. Moje meno je

.....

Rastiem na slnečných poliach, lúkach a skalkách. Kvitnem v júli a v auguste kedy aj krásne voniam. Mám drobné fialové kvietky. Moje meno je

.....

Jedovaté rastliny:

Kvitnem v máji a júni. Rastiem v svetlých lesoch a horských lúkach. Mám biele kvietky zvonkovitého tvaru. Mám jasno červené plody, ktoré sú prudko jedovaté. Moje meno je .....

Rozkvitám skoro na jar v marci a kvitnem veľmi dlho. Rastiem na vlhkých a bahnitých lúkach, na okrajoch rybníkov a vo vlhkých lesoch. Moje meno je .....

Rastiem v teplých nížinách a pahorkatinách. Často sa pestujem ako okrasná skalnička. Moje meno je .....

Kvitnem od marca do mája. Vyhovujú mi vlhké a tienisté miesta. Na Slovensku som rozšírený na celom území. Moje meno je .....

Rastiem na pasienkoch a okrajov lesov. Plodom je čierna guľovitá bobuľa, ktorá je jedovatá. Moje meno je .....

Listnaté stromy:

Prirad' správne k stromom ich listy, kôru, kvet a plod.

DUB LETNÝ - červenou

BUK LESNÝ - modrou

DUB LETNÝ – má mohutnú korunu, hrubú rozpukanú kôru. Plod sa volá **Ž**.....

BUK LESNÝ – má štíhly kmeň, hladkú svetlosivú kôru. Listy sú vajcovité a lesklé. Plod sa volá nažka a skrýva sa v nej **B**....., ktorou sa živí lesná zver.

BREZA BIELA - červenou**LIPA MALOLISTÁ – modrou**

BREZA – má štíhly kmeň. Súbor kvetov sa nazýva **J.....** Plod sa volá nažka s krídelkami.

LIPA MALOLISTÁ – má hustú košatú korunu. List má srdcovitý tvar s dlhou stopkou. Plodom lipy je oriešok.

Ihličnaté stromy

Ihličnaté stromy s....., j....., b..... nazývame ihličnany. Majú ihlicové listy – i..... Zostávajú na konároch stromov aj niekoľko rokov. Vymieňajú sa postupne, preto sa im hovorí .....stromy. Smrekovec opadavý je náš jediný ihličnatý strom ktorému ihlice o.....
Semená ihličnatých stromov sú uložené v š.....

Smrek obyčajný je náš najrozšírenejší ihličnatý strom. Ihlice obrastajú konáriky. Zrelá šiška visí smerom .....

Jedľa biela je v našich lesoch už pomerne zriedkavá. Ihlice sú na konároch usporiadané v dvoch radoch. Šišky rastú smerom ..... Zrelé šišky sa rozpadajú už n strome.

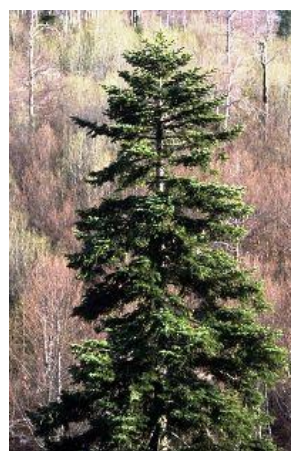
Borovica lesná je u nás veľmi rozšírený strom. Ihlice rastú vždy po dvoch. Šišky dozrievajú dva roky.

Pod obrázky napíš názvy stromov: Šišky spájaj so správnym stromom:

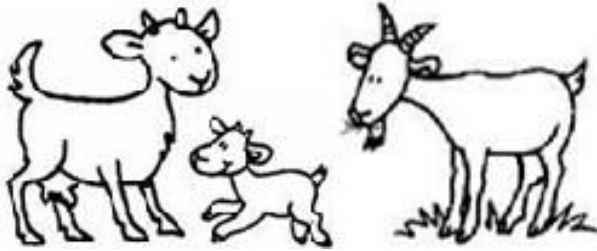

.....

Živočchy

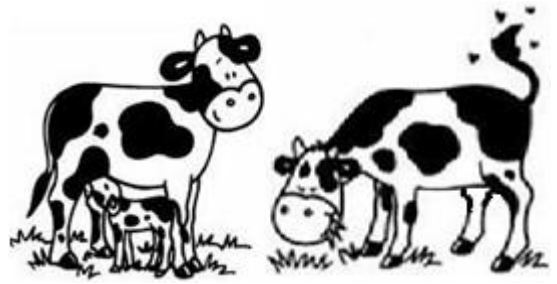
Domáce zvieratá a ich mláďatá – Pomenuj rodiny domácich zvierat, obrázky vyfarbi:

_____

_____

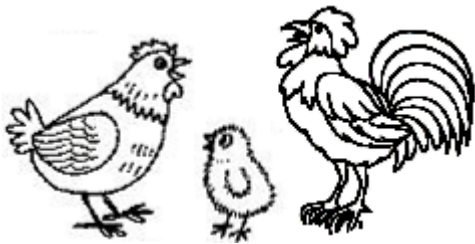
_____

_____

_____

_____

_____

_____

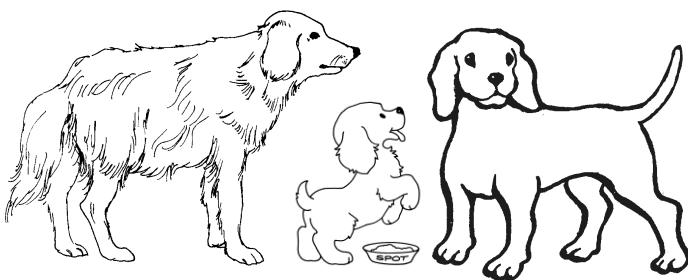
_____

_____

_____

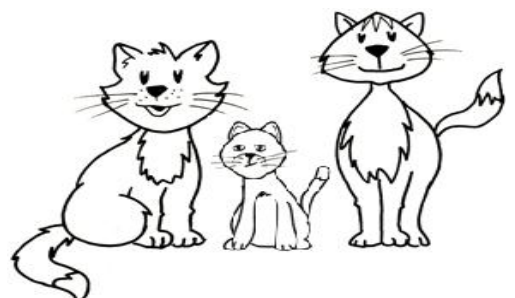
_____

_____

_____

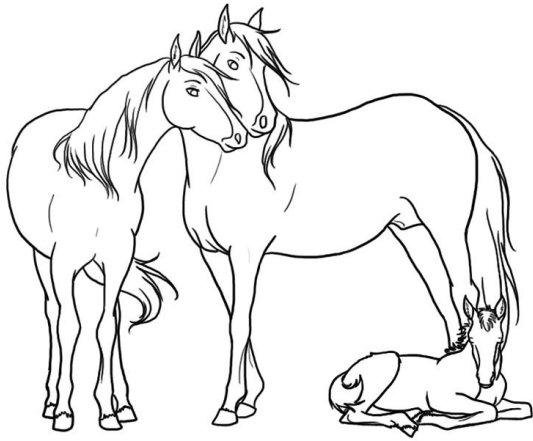
_____

_____

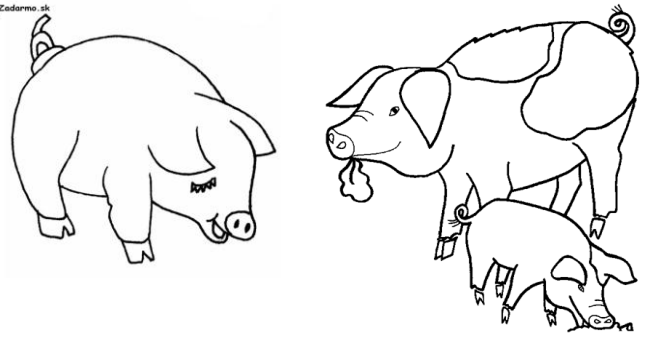
_____

_____

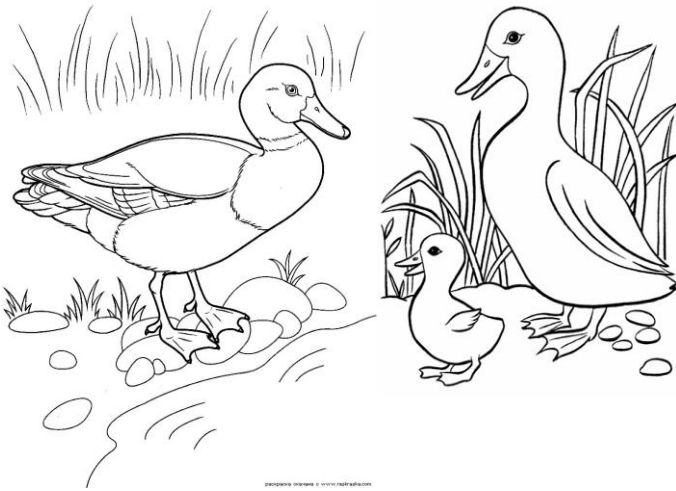

Two empty rectangular boxes side-by-side, with a third empty rectangular box centered below them.

OmalevenkyZadarmo.sk

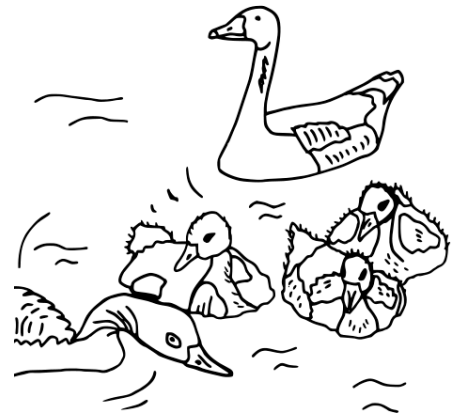
Two empty rectangular boxes side-by-side, with a third empty rectangular box centered below them.

bezplatne obrázky a výtiskové listy

Two empty rectangular boxes side-by-side, with a third empty rectangular box centered below them.

ivcreative.cz

Two empty rectangular boxes side-by-side, with a third empty rectangular box centered below them.

Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – lesné, poľné

Prirad' správne názvy živočíchom:

zajac poľný, hraboš poľný, škrečok poľný, hraboš poľný, diviak, srna, jeleň, líška, králik poľný, daniel škvrnitý

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

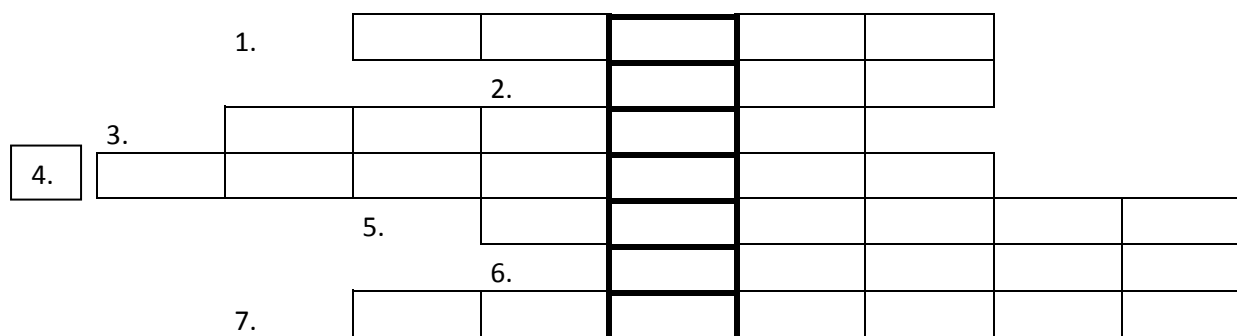
Zvieratá roztried' do stĺpcov:

POĽNÉ ZVIERATÁ

LESNÉ ZVIERATÁ

Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – vtáky, ryby

Vyplň tajničku:

1. Žijem vo vode a kupuješ ma na Vianoce.
2. Mám klepetá
3. Žijú vo mne ryby a som plný vody.
4. Vtáčik so žltým bruškom a vybrané slovo po S.
5. Mám dlhé nohy a dlhý zobák.
6. Som čierny a rád zo zeme vyťahujem dážďovky.
7. Náš najbežnejší hnedý vták z rozprávky Čin – Čin.

Doplň vety:

Prilietam na jar, mám dlhý čierny chvost, biele bruško a staviam si hniezda z blata na stenách domov. ....

Som celá čierna a som poslom zimy. ....

Som dravý vták, na svoju korisť striehnem zo vzduchu na poliach. ....

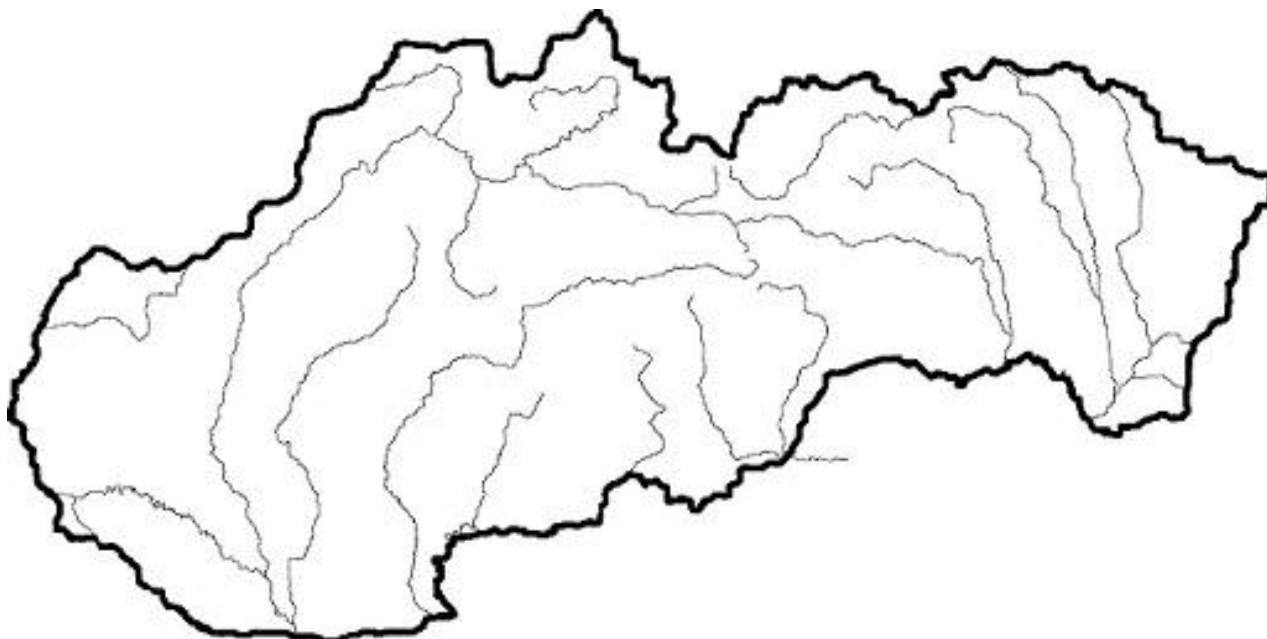
Moje telo je pokryté bielym perím , mám dlhý zahnutý krk. Hniezdo si staviam v blízkosti jazera. ....

Som dravá ryba, živím sa drobnými rybkami. ....

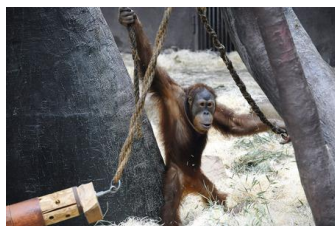
Som našou najväčšou rybou, žijem v pomaly tečúcich vodách. Som dravá ryba. Na hlave mám dva dlhé a štyri krátke fúzy. ....

Zvieratá v ZOO

Do mapy Slovenska zaznač naše ZOO, pomôž si atlasom Slovenska. ZOO Bratislava, ZOO Košice, ZOO Bojnice, ZOO Spišská Nová Ves. Zakrúžkuj ZOO v ktorej sa ako jedinej na Slovensku chová slon africký.

Pomenuj zvieratá žijúce v ZOO:

MOJE ZVIERA

Ku svojmu zvierat'u skús zistiť tieto informácie

Ako sa volá?

Do akej skupiny živočíchov patrí?

Čím sa živí?

Má nejakých nepriateľov, ktorý sa ním živia?

Kde žije?

Skadiaľ pochádza?

Žije v skupinách alebo osamotene?

Ako sa volá : samec

samica

mláďa

Zaujímavosti o tvojom zvierati:

Nakresli ho ako vyzerá:

Národné parky

Zákonom chránené živočíchy

Urč či je veta správna:

Chráneného živočícha je podľa zákona:

PRAVDA

LOŽ

- Zakázané chytať, zraňovať, vyrušovať v jeho prirodzenom prostredí. PRAVDA LOŽ
- Povolené chytať na domáci chov. PRAVDA LOŽ
- Zakázané vyvážať do zahraničia. PRAVDA LOŽ
- Povolené predávať, obchodovať s nimi. PRAVDA LOŽ
- Zakázané ničiť, zbierať, držať prázdne vajcia. PRAVDA LOŽ
- Zakázané rušiť v jeho vývine, vyrušovať v dobe rozmnožovania, rušiť mláďatá, počas zimného spánku PRAVDA LOŽ
- Zakázané je ničiť a poškodzovať jeho prirodzené prostredie, hniezdo, miesto získavania potravy. PRAVDA LOŽ

Zákonom chránené živočíchy na Slovensku:

KMAKÍK KÝVRVOCHS RNASTAÝK

.....

ÚČFAZ KLEÝV

Zákonom chránené živočíchy:

LYSSE JÝOČBAYN

DYVAR EČRNIA

EĎMDEV EÝHDN

LOOR LÝSAKN

Zákonom chránené rastliny:

Zaškrtni či je tvrdenie pravdivé alebo nie:

Zákonom chránenú rastlinu je:

	PRAVDA	LOŽ
• Povolené predávať, kupovať, vymieňať	☐	☐
• Povolené vyvážať.	☐	☐
• Zakázané premiestňovať alebo prepravovať.	☐	☐
• Zakázané držať a pestovať mimo jej prirodzeného prostredia.	☐	☐
• Zakázané poškodzovať ju, trhať, vykopávať, zbierať v areáli jej prirodzeného prostredia.	☐	☐

Je to vodná rastlina. Kvitne od júna do augusta, má výrazné biele kvety, ktoré sa otvárajú iba cez slnečný deň a aj to iba dva až šesť dní. Rastie v nížinách južného Slovenska v jazerách, stojatých alebo pokojných vodách. Pestuje sa v záhradách a parkoch.

.....

Je to trváca bylina s prezimujúcou cibuľou. Vyskytuje sa v nížinách, pahorkatinách v lesoch a lúčnych porastoch na podmáčaných a vlhkých pôdach. Najčastejšie rastie v skupinkách. Patrí k prvým jarným kvetom. Kvitne od marca do apríla.

.....

Je najstaršou chránenou rastlinou na Slovensku. Rastie vzácne v horách. Je to vysoká trváca bylina, porastená hustými bielymi chlpkami. Rastie len na vápencovom podloží, na kamenistých pôdach. Od nepamäti je symbolom hôr.

.....

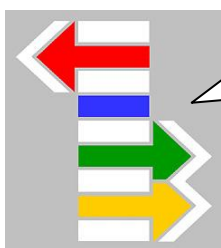
Patrí k najskôr kvitnúcim rastlinám marec – máj. Rastie na strednom a východnom Slovensku. Obľubuje slnečné kamenisté stráne i pukliny skál. Tak ako je krásny je aj vzácny.

Značky v národných parkoch:

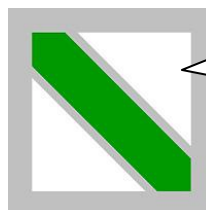

Empty speech bubble for the first sign.

Empty speech bubble for the second sign.

Empty speech bubble for the directional sign.

Empty speech bubble for the green diagonal bar sign.

Empty speech bubble above the top row of signs.

Empty speech bubble for the tent and fire signs.

Empty speech bubble for the wooden signpost.

Empty speech bubble for the national park sign.

Vyber správny názov mapovej značky:

potok / hrad

jazero / les

zámok / kostol

hotel / parkovisko

hrad / veža
/ prameň

jaskyňa / fontána kopec

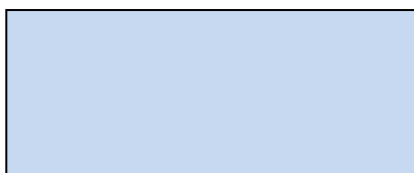
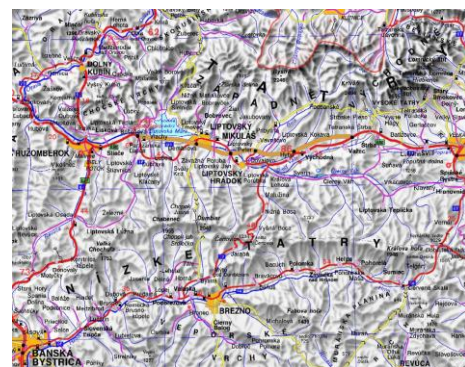
21

Práca s mapou – orientácia v teréne

Zakrúžkuj správne slovo tak aby bola veta pravdivá.

Mapa je *zložitejší* / *zjednodušený* a *zmenšený* / *zväčšený* obraz časti zemského povrchu. Mierka mapy zobrazuje koľkokrát je mapa *zväčšená* / *zmenšená* oproti skutočnosti. Plán je *zjednodušený* / *zložitejšie* zobrazenie nejakej plochy alebo územia.

Prirad' správny názov k mape (turistická mapa, geografická mapa, cestná mapa):

Nakresli jednoduchý plán svojho mesta/obce a vyznač v ňom miesto kde bývaš a školu.

Pomenuj skratky hlavných svetových strán:

S .....

V .....

J .....

Z .....

Pomenuj skratky vedľajších svetových strán:

SV .....

SZ .....

JV .....

JZ .....

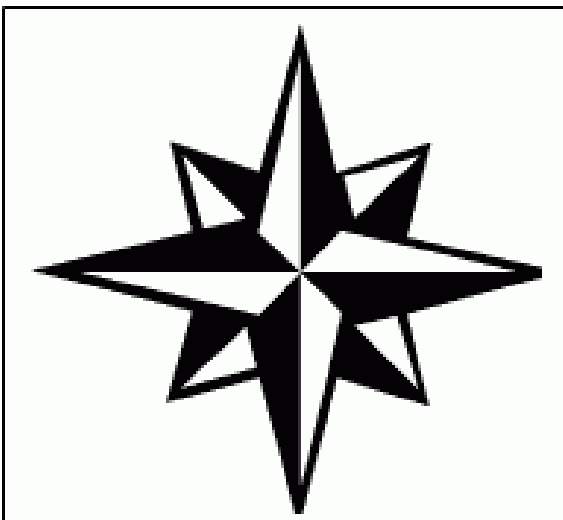
Prirad' správny názov:

KOMPAS

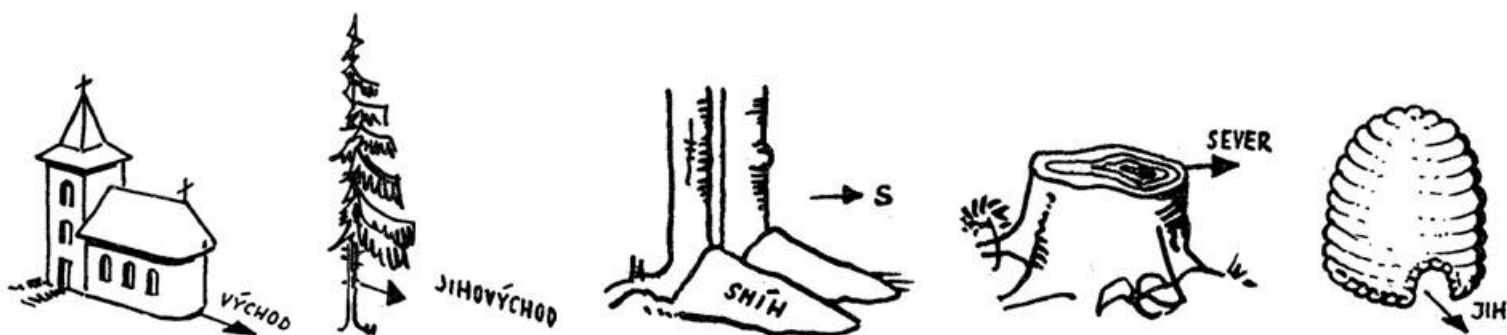
BUZOLA

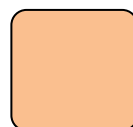
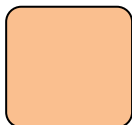
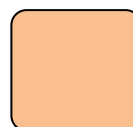
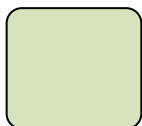
Do smerovej ružice doplň správne hlavné aj vedľajšie svetové strany:

V minulosti sa ľudia v prírode orientovali podľa stromov, mraveniska, hviezd, včelích úľov, machu, letokruhov. Obrázky vyfarbi.

Ako by si určil svetové strany v prírode - pomôž si vrchnými obrázkami:

Orientácia v okolí

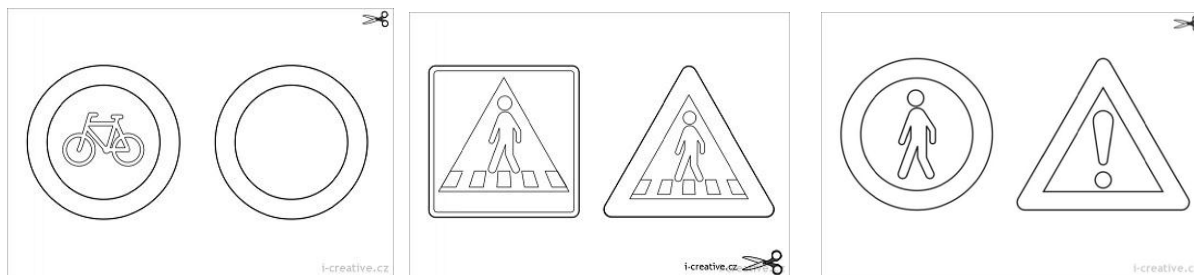
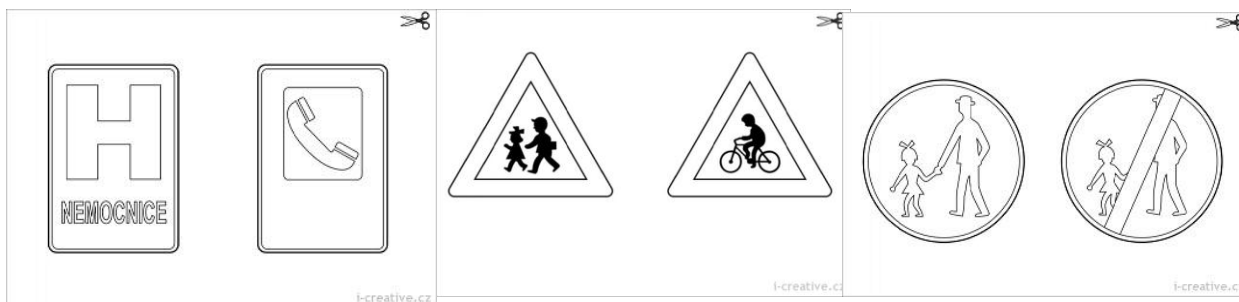
Doprava a dopravné značenie

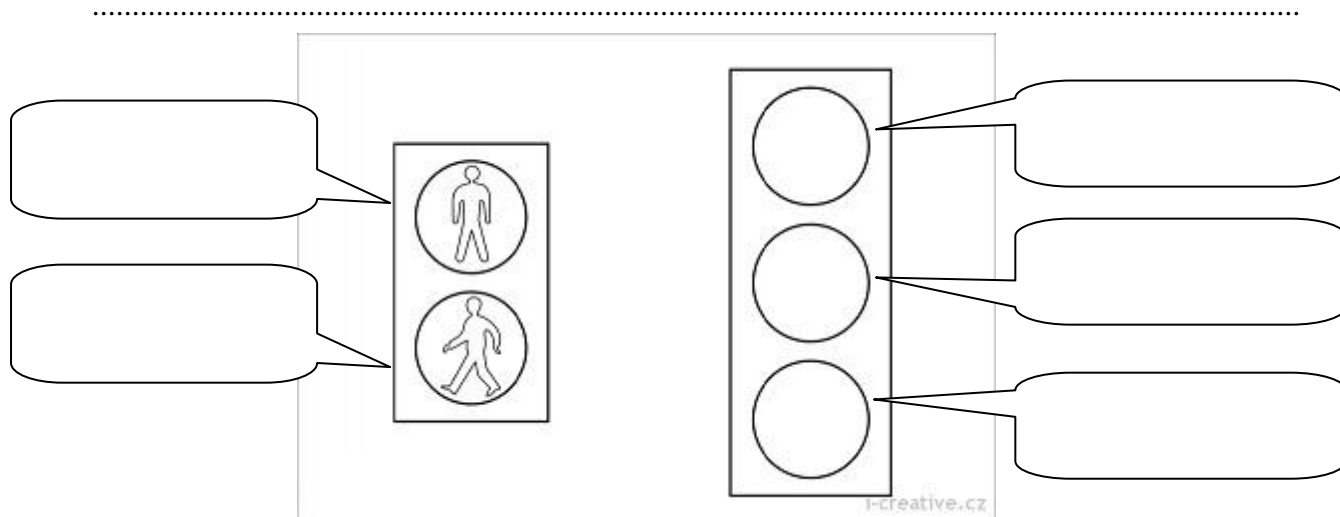
Vypíš podľa dopravných prostriedkov aké druhy dopravy poznáme:

lietadlom ..... vlakom.....

autom ..... loďou.....

Pomenuj a vyfarbi dopravné značky:

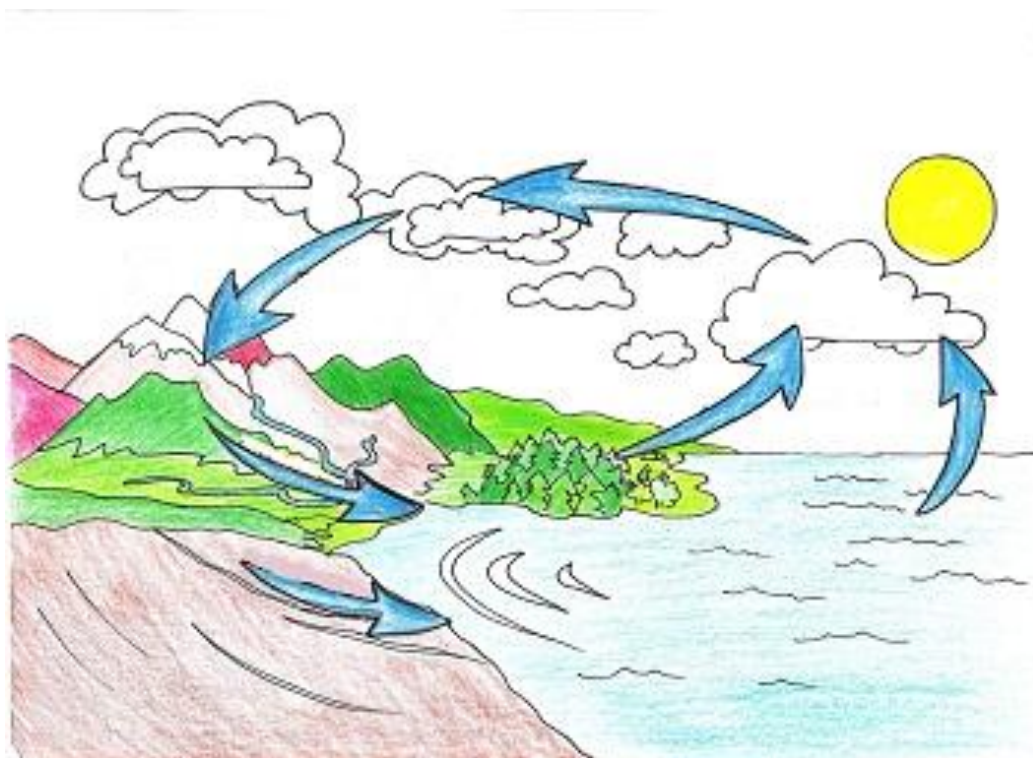

25

Voda v přírodě

Popiš kolobeh vody v přírodě:

Popiš skupenství vody:

Čas

Denný režim

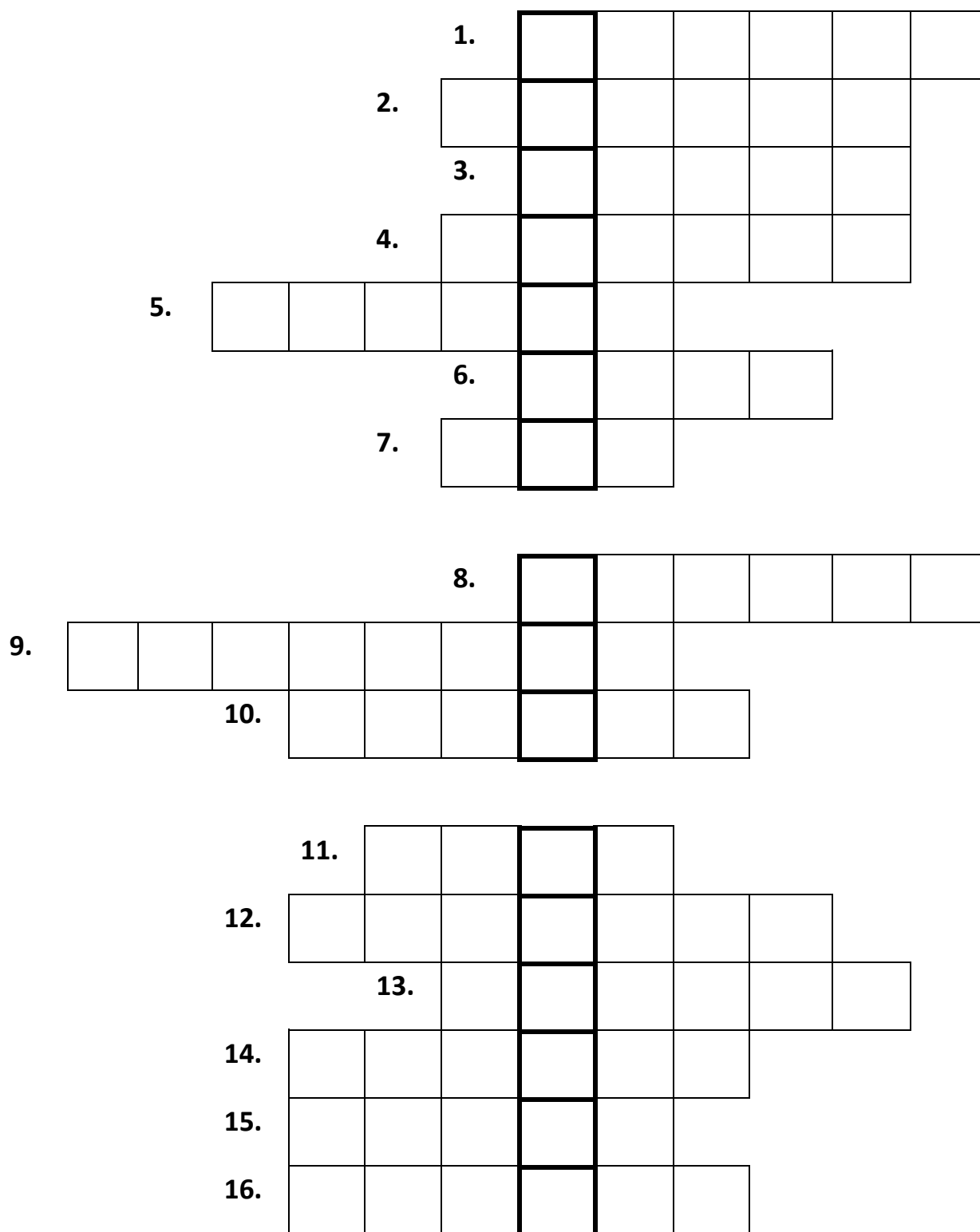
Popíš svoj denný režim k obrázkom priradiť aj čas.

Zdravie

Hygiena

Vylúšti tajničku:

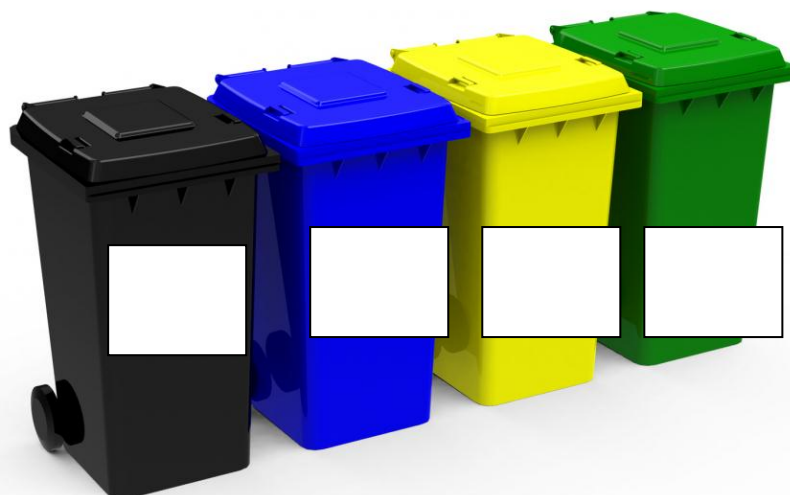

1. Vlasy _____ hrebeňom.
2. Pokrývka hlavy, ktorá chráni naše vlasy. Často ju nosíme v zime.
3. Sprchujeme sa v _____.
4. Na utieranie tváre a tela nám po sprchovaní slúži _____.

5. Aby sme chránili pokožku rúk, nakrémujeme si ju _____ .
6. Ráno si umývame celú _____ .
7. Zuby si umývame pravidelne, aby sme nemali zubný _____ .
8. Zuby si umývame zubnou kefkou a zubnou _____ .
9. Vlasy si umývame _____ .
10. Ruky si umývame _____ a vodou.
11. Povrch nášho tela pokrýva _____ , ktorú si pravidelne umývame a krémujeme.
12. Každé ráno by sme sa mali _____ do čistého oblečenia.
13. Pre zdravie je dôležité jesť veľa zeleniny a _____ .
14. WC potrebu vykonávame na _____ .
15. Na prstoch nám rastú _____ , ktoré si pravidelne striháme.
16. Keď budeš dodržiavať zásady osobnej hygieny a zdravého stravovania, určite budeš _____ .

Životné prostredie

Recyklácia – na smetné nádoby napíš aký odpad do nich patrí, políčka s odpadom vyfarbi farbou smetiaka kde odpad patrí:

ZOŠITY	TÉGLIK	BALIACI PAPIER
NOVINY	KNIHY	MOBIL
SKLENNÁ FLAŠA	SERVÍTKA	LETÁKY
ZRKADLO	HANDRA	PLECHOVKA
OBAL Z DŽÚSU	SLAMKA	OHRYZOK Z JABLKA
KONZerva	ZAVÁRANINOVÁ FLAŠA	BALIACI PAPIER
OBAL Z PAŠTÉTY	FLAŠA OD KEČUPU	SKLENENÝ POHÁR

Použitá literatúra:

<http://omalovanky.webgarden.cz/rubriky/omalovanky/houby-listy/unnamed>

http://prirodoveda34.szm.com/jedovat_huby.html#

<http://www.zdravyobchod.sk/zdravyobchod/eshop/22-1-herbar-rastlin/431-3-Podbel-licivy>

<http://prirodoveda34.szm.com/dub.html>

<http://prirodoveda34.szm.com/breza.html>

<http://www.i-creative.cz/?s=str&paged=59>

<http://coloring-pages-kidss.com/sk/tags/%D0%9F%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%8B/page/5/>

<http://www.naturfoto.cz/hrabos-polni-fotografie-17730.html>

http://prirodoveda34.szm.com/chr_ivochy.html

<http://www.jojo.sk/deti/clanok/orientuj-sa-ako-pravy-indian>

<http://www.ondraweb.tode.cz/orientace-s-buzolou-i-bez-ni/>

<http://www.ucebne-pomocky.sk/produkt/406/mapa-europy>

<http://geografiapreziakov.webnode.sk/a5-rocnik/poznamky/co-mozeme-vidiet-na-mape/>

<http://www.i-creative.cz/>

<http://doris3meflcenter.blogspot.sk/2010/10/level-2-unit-9-daily-routine-and-dating.html>